

ΕΣΝΕ

Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδος

Ενημερωτικό Φυλλάδιο - Ιούλιος 2025 - Ιούλιος 2026

ΤΟΜΕΑΣ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Μέλος European Early Career Nurses and
Nursing Students' Association (ENSA)

@tomeas_foititon_esne

@Τομέας Φοιτητών ΕΣΝΕ

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΣΝΕ

- 3** 3^η Παγκρήτια Επιστημονική Συνάντηση Νοσηλευτών
- 4** 4^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής
- 6** Ο Τομέας Φοιτητών ΕΣΝΕ στο 12ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας
- 7** Δίνοντας Φωνή στο Μέλλον της Νοσηλευτικής: Ο Τομέας Φοιτητών στο 53ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ
- 9** Η πρόληψη του Καρκίνου στο Επίκεντρο του 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Παρόν και Μέλλον στην Ογκολογία» - Συμμετοχή Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ
- 12** Σειρά Podcast: Behind The Scrubs
- ΠΡΟΣΕΧΩΣ**
- 12** 5^ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής
- «ΟΙ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΟΥΝ»**
- 14** Κινητικότητα Erasmus+ και Κλινική Άσκηση στη Δανία.
- 15** Όταν το Τραγούδι Γίνεται Λόγος: Η Συμβολή της Melodic Intonation Therapy στην Αποκατάσταση της μη Ρέουσας Αφασίας
- 21** Κλιματική Αλλαγή και Δημόσια Υγεία: Έχουν ρόλο οι Νοσηλεύτές;
- 24** Πρώτες Βοήθειες: Σημείο Αναφοράς στην Άσκηση της Νοσηλευτικής Επιστήμης
- 16** Ο Ρόλος του Νοσηλευτή στην Αιμοκάθαρση: Πέρα από την Τεχνική της Θεραπείας

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΜΕΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΣΝΕ

3η Παγκρήτια Επιστημονική Συνάντηση Νοσηλευτών

Γράφει η Άννα Μαστρογιώργη, Προπτυχιακή Φοιτήτρια Νοσηλευτικής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Αν. Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ

Με ιδιαίτερη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η **3η Παγκρήτια Επιστημονική Συνάντηση Νοσηλευτών**, στις **6 και 7 Δεκεμβρίου 2025**, στο **Ρέθυμνο Κρήτης**, στον χώρο του Σπιτιού του Πολιτισμού. Η συνάντηση συγκέντρωσε πλήθος κλινικών νοσηλευτών, με συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας, φοιτητών νοσηλευτικής και ιατρών. Η διοργάνωση τελούσε υπό την αιγίδα του Τμήματος Νοσηλευτικής του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου και συνδιοργανώθηκε από τον Εθνικό Σύνδεσμο Νοσηλευτών Ελλάδας (ΕΣΝΕ), την 7η Υγειονομική Περιφέρεια Ελλάδας και την Περιφέρεια Κρήτης. Το επιστημονικό πρόγραμμα περιλάμβανε διαλέξεις, στρογγυλά τραπέζια, κλινικά φροντιστήρια, αναρτημένες και προφορικές ανακοινώσεις. Ιδιαίτερη σημασία είχαν οι παράλληλες εκπαιδευτικές δράσεις για το ευρύ κοινό, με κύριους εκπαιδευτές

φοιτητές του Τμήματος Νοσηλευτικής, εστιάζοντας κυρίως στις πρώτες βοήθειες. Η συμμετοχή των φοιτητών νοσηλευτικής υπήρξε ουσιαστική και επιστημονικά τεκμηριωμένη, με παρουσιάσεις εργασιών σε δύο στρογγυλά τραπέζια με θεματολογία τη Σήψη και την Τρίτη Ηλικία/Χρόνια Νοσήματα, καθώς και σε Workshop Μουσικοθεραπείας και Χοροθεραπείας. Αξιοσημείωτη ήταν και η βράβευση ερευνητικής εργασίας φοιτήτριας νοσηλευτικής στο πλαίσιο της συνάντησης, γεγονός που ανέδειξε το υψηλό επίπεδο της φοιτητικής έρευνας και τη δυναμική παρουσία των νέων επιστημόνων στον χώρο της νοσηλευτικής. Η ενεργή και αξιόλογη παρουσία των φοιτητών νοσηλευτικής απέσπασε ιδιαίτερα θετικά σχόλια από την ακαδημαϊκή κοινότητα, αποτελώντας ελπιδοφόρο μήνυμα για το μέλλον της νοσηλευτικής επιστήμης.

4ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής

Γράφει η Αθηνά - Έλλη Κουρτίδου, Προπτυχιακή
Φοιτήτρια Νοσηλευτικής, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο
Θράκης, Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ.

Στις **27-29 Νοεμβρίου** πραγματοποιήθηκε στη **Λάρισα** με ιδιαίτερη επιτυχία το **4ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής**, αφήνοντας πίσω του ισχυρά μηνύματα, νέες γνώσεις και ακόμη μεγαλύτερες προσδοκίες για το μέλλον.

Ημαζική συμμετοχή φοιτητών από κάθε γωνιά της Ελλάδας ξεπέρασε κάθε προηγούμενο, επιβεβαιώνοντας το αυξανόμενο ενδιαφέρον των νέων νοσηλευτών για την επιστημονική γνώση, την έρευνα και τη συνεχή εξέλιξη του επαγγέλματος.

Το επιστημονικό πρόγραμμα περιλάμβανε επίκαιρες θεματικές, ενδιαφέρουσες ομιλίες και παρουσιάσεις, οι οποίες ανέδειξαν σύγχρονες προκλήσεις και προοπτικές της Νοσηλευτικής επιστήμης.

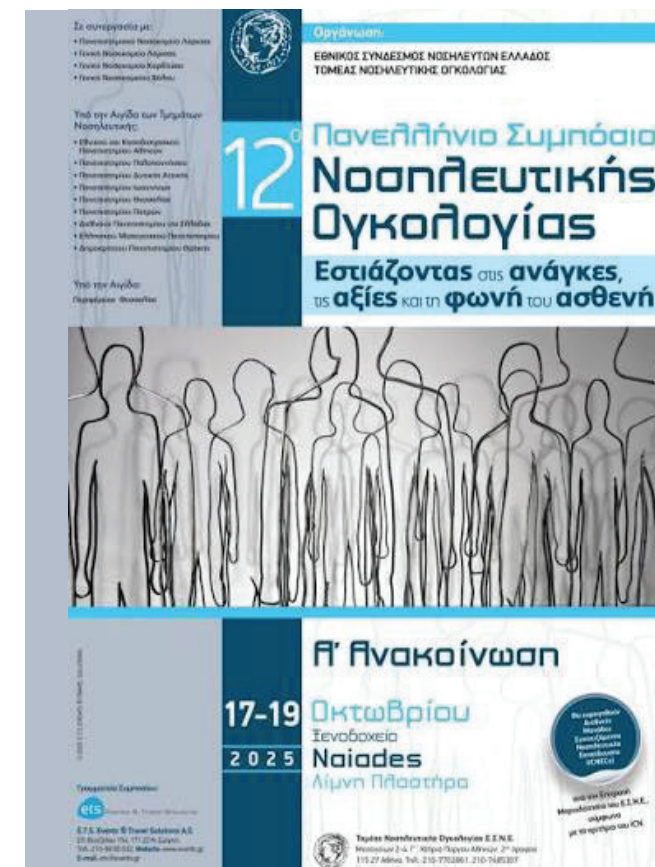
Παράλληλα, η άρτια διοργάνωση και η θερμή φιλοξενία της πόλης της Λάρισας συνέβαλαν καθοριστικά στη θετική εμπειρία όλων των συμμετεχόντων.

Το 4ο ΠΕΣΦΝ δεν αποτέλεσε απλώς ένα ακόμη συνέδριο, αλλά ένα σημείο αναφοράς που ενίσχυσε το όραμα, την εξωστρέφεια και τη συλλογικότητα των φοιτητών Νοσηλευτικής. Οι προσδοκίες που δημιουργήθηκαν είναι υψηλές, θέτοντας γερές βάσεις για ακόμη πιο δυναμικές και καινοτόμες διοργανώσεις στο μέλλον.

Ο Τομέας Φοιτητών ΕΣΝΕ στο 12ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας

Γράφει η Τσίμα Κωνσταντίνα, Απόφοιτη Τμήματος
Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος,
Αν. Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ.

Από τις **17 έως 19 Οκτωβρίου 2025**, πραγματοποιήθηκε με επιτυχία το **12ο Πανελλήνιο Συμπόσιο Νοσηλευτικής Ογκολογίας** με θέμα «Εστιάζοντας στις ανάγκες, τις αξίες και τη φωνή του ασθενή». Το συμπόσιο έλαβε χώρα στο **Ξενοδοχείο Naiades στη Λίμνη Πλαστήρα**, υπό την αιγίδα του Τομέα Νοσηλευτικής Ογκολογίας του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος (ΕΣΝΕ). Στο σημαντικό αυτό επιστημονικό γεγονός, συμμετείχαν

ενεργά φοιτητές του Τομέα Φοιτητών του ΕΣΝΕ, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να παρακολουθήσουν ένα πλούσιο πρόγραμμα εισηγήσεων και εργασιών που ανέδειξαν σύγχρονα ζητήματα στην ογκολογική φροντίδα, με επίκεντρο τις ανάγκες, τις αξίες και τις εμπειρίες των ασθενών. Η θεματολογία του συμποσίου κάλυψε κρίσιμους τομείς όπως η διεπιστημονική προσέγγιση στη φροντίδα, η ποιότητα ζωής των ογκολογικών ασθενών και η σημασία της ανθρωποκεντρικής προσέγγισης στην καθημερινή κλινική πράξη.

Ιδιαίτερη ήταν η συμβολή του Τομέα Φοιτητών στο επιστημονικό πρόγραμμα, μέσω της στρογγυλής τράπεζας με τίτλο «Η επίδραση της νοσηλευτικής υποστήριξης στην ελαχιστοποίηση του φόβου υποτροπής του καρκίνου σε επιβιώσαντες καρκίνου». Μέσω αυτής αναδείχθηκε ο ρόλος της νοσηλευτικής αξιολόγησης και των τεκμηριωμένων παρεμβάσεων στη διαχείριση ενός σημαντικού ψυχοκοινωνικού ζητήματος των ογκολογικών ασθενών, καθώς και η σημασία της ενσωμάτωσης σχετικών στρατηγικών στην εκπαίδευση των φοιτητών Νοσηλευτικής.

Οι φοιτητές, μέσα από τη συμμετοχή τους στις συνεδρίες και τις συζητήσεις, είχαν την ευκαιρία να εμβαθύνουν στις σύγχρονες εξελίξεις της ογκολογίας και να ενισχύσουν τις γνώσεις τους γύρω από τη νοσηλευτική υποστήριξη του ογκολογικού ασθενή. Η παρουσία τους στο συνέδριο ενίσχυσε τη σύνδεση της ακαδημαϊκής κατάρτισης με την καθημερινή κλινική πράξη και καλλιέργησε την επιστημονική τους σκέψη και επαγγελματική τους ταυτότητα.

Η εμπλοκή των φοιτητών σε τέτοιες επιστημονικές δράσεις υπογραμμίζει τη δέσμευση του Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ στην προώθηση της επιστημονικής γνώσης, της επαγγελματικής εξέλιξης και της ενεργής συμμετοχής στον σχεδιασμό ποιοτικής φροντίδας για τους ασθενείς με ογκολογικές παθήσεις.

Δίνοντας Φωνή στο Μέλλον της Νοσηλευτικής: Ο Τομέας Φοιτητών στο 53ο Πανελλήνιο Συνέδριο του ΕΣΝΕ

Γράφει ο Πλιάτσιος Ευθύμιος, Απόφοιτος Τμήματος
Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος,
Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ.

Στη σύγχρονη πραγματικότητα, ο ρόλος του Νοσηλευτή αναδεικνύεται πιο κομβικός και πολυδιάστατος από ποτέ. Αποτελώντας βασικό πυλώνα του συστήματος υγείας, ο επαγγελματίας νοσηλευτής καλείται να συνδυάσει τον βαθύ ανθρωπισμό με την υψηλή επιστημονική κατάρτιση. Καθώς οι ανάγκες των ασθενών και οι τεχνολογικές

εξελίξεις τρέχουν ραγδαία, η διαρκής ανανέωση της τεκμηριωμένης γνώσης δεν είναι απλώς επιλογή, αλλά επιτακτική ανάγκη. Αυτήν ακριβώς την ανάγκη για δια βίου μάθηση ήρθε να καλύψει το **53ο Πανελλήνιο Νοσηλευτικό Συνέδριο του ΕΣΝΕ**. Μεταξύ **6 και 9 Μαΐου 2026**, η πανέμορφη Κεφαλονιά άνοιξε τις πόρτες της,

φιλοξενώντας επιστήμονες και εκπαιδευόμενους, συνδυάζοντας την επιστήμη με τη φιλοξενία του Ιονίου. Από αυτή την κορυφαία συνάντηση δεν θα μπορούσε να λείπει ο Τομέας Φοιτητών του ΕΣΝΕ. Η φετινή παρουσία της νέας γενιάς ήταν ουσιαστική και δυναμική, αποδεικνύοντας περίτρανα ότι οι εν δυνάμει νοσηλευτές, αυτοί που θα στελεχώσουν το σύστημα του «αύριο», παλεύουν για το μέλλον τους από «σήμερα».

Το επιστημονικό πρόγραμμα πλαισιώθηκε ενεργά από δεκάδες φοιτητές, με συμμετοχή σε ελεύθερες και αναρτημένες ανακοινώσεις, καθώς και με καίριες παρεμβάσεις σε στρογγυλές τράπεζες. Οι αίθουσες γέμισαν από νέους ανθρώπους που ερευνούν και προτείνουν, δημιουργώντας γόνιμο έδαφος για δημιουργικούς διαλόγους και ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων, τόσο μεταξύ των φοιτητών όσο και με τους καταξιωμένους κλινικούς νοσηλευτές.

Παράλληλα, ο Τομέας Φοιτητών διέθετε το δικό του stand στον χώρο του συνεδρίου. Αυτό αποτέλεσε ένα κεντρικό σημείο συνάντησης και γνωριμίας, ανοικτό σε κάθε νέο συνάδελφο που

επιθυμούσε να ενημερωθεί. Η άμεση επαφή με τους συμφοιτητές και η παροχή απαντήσεων για το ποιοι είμαστε, ποιες είναι οι δράσεις μας, τι πρεσβεύουμε και πώς μπορεί κανείς να γίνει μέλος, αποτέλεσε ένα από τα πιο όμορφα και διαδραστικά κομμάτια της διοργάνωσης.

Μια τέτοια εμπειρία, ωστόσο, οφείλει πολλά στη ζεστή αγκαλιά των διοργανωτών. Αξίζουν θερμά ευχαριστήρια στο Διοικητικό Συμβούλιο του ΕΣΝΕ, καθώς και στην Επιστημονική και Οργανωτική Επιτροπή για την αμέριστη υποστήριξη. Ο χώρος και οι ευκαιρίες που δόθηκαν στους νέους ώστε να συμμετέχουν ισότιμα και να παρουσιάσουν το έργο τους, επιβεβαιώνουν πως ο ΕΣΝΕ στέκεται πραγματικός αρωγός στο ξεκίνημα κάθε νέου επιστήμονα.

Με την ολοκλήρωση του συνεδρίου, οι αποσκευές της επιστροφής από την Κεφαλονιά είναι γεμάτες νέες γνώσεις, εικόνες και έμπνευση. Το αποτέλεσμα του τετραήμερου δικαίωσε απόλυτα τις προσδοκίες, κάνοντας όλους τους συμμετέχοντες να αδημονούν ήδη για την επόμενη μεγάλη συνάντηση.

Η πρόληψη του Καρκίνου στο Επίκεντρο του 6ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Παρόν και Μέλλον στην Ογκολογία» - Συμμετοχή Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ

Γράφει ο Ανδρέου Κωνσταντίνος Ιωακείμ, Απόφοιτος Τμήματος Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Πατρών, Ταμίας ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ, Εκπρόσωπος ENSA

Οι ολοένα και αυξανόμενοι ρυθμοί της καθημερινότητας ενός φοιτητή των επιστημών υγείας καθιστούν επιτακτική την ανάγκη για ενημέρωση σχετικά με τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει για την ανέλιξη της επαγγελματικής του πορείας. Αυτή την ανάγκη αφουγκράζεται ο Τομέας Φοιτητών του ΕΣΝΕ, και για τρίτη συνεχόμενη χρονιά– με τη στήριξη του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος– διοργάνωσε το, καθιερωμένο πλέον, διαδικτυακό σεμινάριο νοσηλευτικού επαγγελματικού προσανατολισμού, στις **24 Μαΐου 2025**.

Φέτος, το webinar περιλάμβανε σύγχρονες διαδρομές της νοσηλευτικής, δίνοντας χώρο σε εξειδικευμένους επαγγελματίες να μοιραστούν εμπειρία, γνώση και ρεαλισμό αναφορικά με: την αναισθησιολογική νοσηλευτική, τα νεότερα δεδομένα των τραυματικών ελκών εκ πίεσεως, τις νέες προκλήσεις για έναν νοσηλευτή στη νανοτεχνολογία, την ογκολογική νοσηλευτική και τον ρόλο του σχολικού νοσηλευτή. Το live-streaming στο κανάλι του Τομέα Φοιτητών στο YouTube (@tomeasfoititonesne) παρακολούθησαν πάνω από 100 φοιτητές, οι οποίοι είχαν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήσεις σε πραγματικό χρόνο και, κατ' επέκταση, να έρθουν πιο κοντά στην επαγγελματική πραγματικότητα, που ενδεχομένως επιθυμούν να ακολουθήσουν.

Αυτός ήταν και ο πρωταρχικός στόχος της ημερίδας: με αρωγό την πρωτοβουλία του Τομέα Φοιτητών του ΕΣΝΕ, να αποτελέσουν πηγή έμπνευσης οι εν δυνάμει συνάδελφοί μας, να βιώσουν οι φοιτητές τη νοσηλευτική καθημερινότητα από το δικό τους πρίσμα και να γεφυρωθεί με αξιοπιστία το κενό ανάμεσα στις σπουδές και στην κλινική πράξη της νοσηλευτικής επιστήμης.

Και αυτό επιτεύχθηκε με επιτυχία!

Λόγω της μεγάλης ανταπόκρισης και έπειτα από επιθυμία των φοιτητών, η ημερίδα θα επαναληφθεί τον Σεπτέμβριο με το Μέρος II, το οποίο θα περιλαμβάνει ομιλητές αποκλειστικά από το εξωτερικό, αναδεικνύοντας τις ευκαιρίες για έναν νέο νοσηλευτή και εκτός Ελλάδος.

Περισσότερες πληροφορίες θα ανακοινωθούν σύντομα στα Social Media του Τομέα Φοιτητών (Instagram, Facebook @tomeas_foititon_esne).

Μείνετε συντονισμένοι!

Σειρά Podcast: Behind The Scrubs

Γράφει ο Καφετζής Σπυρίδων Χρυσοβαλάντης, Προπτυχιακός Φοιτητής Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Δυτικής Ατικής, Αν. Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ

Με ιδιαίτερη χαρά σας παρουσιάζουμε τη νέα σειρά Podcast που δημιουργήθηκε από τον Τομέα Φοιτητών του ΕΣΝΕ με θέμα τη Νοσηλευτική Επιστήμη. Πρόκειται για ένα εγχείρημα αφιερωμένο στην ανάδειξη του ρόλου, των αξιών και της καθημερινής προσφοράς των νοσηλευτών στον χώρο της υγείας.

Η σειρά αυτή αποτελεί μια προσπάθεια να δοθεί φωνή στη νοσηλευτική κοινότητα, φωτίζοντας τόσο τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι επαγγελματίες νοσηλευτές, όσο και τις δεξιότητες και τα χαρακτηριστικά που καθιστούν τη νοσηλευτική ένα ουσιαστικό λειτούργημα. Μέσα από συζητήσεις, εμπειρίες και θεματικές ενότητες, στόχος μας είναι η ενημέρωση και η έμπνευση όσων ασχολούνται ή ενδιαφέρονται για το επάγγελμα.

Η θεματολογία των επεισοδίων περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τις διαφορετικές ειδικότητες της νοσηλευτικής, αναδεικνύοντας τόσο τα θετικά στοιχεία όσο και τις προκλήσεις που συνοδεύουν καθεμία από αυτές. Μέσα από συζητήσεις και βιωματικές εμπειρίες επαγγελματιών του χώρου, παρουσιάζεται μια ρεαλιστική εικόνα της καθημερινής νοσηλευτικής πράξης σε διαφορετικά πεδία.

Η σειρά ξεκίνησε με το πρώτο επεισόδιο, που έχει τίτλο: «Νοσηλευτική Χωρίς Αναισθησία», με φιλοξενούμενο τον Αν. Καθηγητή Δρ. Δημήτρη Παπαγεωργίου. Έγινε συζήτηση συνολικά για το επάγγελμα της νοσηλευτικής, τις δυσκολίες και τις απαιτήσεις του, αλλά και για τους λόγους για τους οποίους, παρά τις προκλήσεις, παραμένει ένα επάγγελμα με βαθύ νόημα και αξία. Το δεύτερο επεισόδιο, με τίτλο «Όταν Χτυπάει το Κουδούνι της Υγείας», είναι αφιερωμένο στη σχολική νοσηλευτική. Σε αυτό αναδεικνύεται -μαζί με την κ. Β. Αργυρίου- ο σημαντικός ρόλος της σχολικής νοσηλευτικής σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και η συμβολή της στη στήριξη και την προαγωγή της

υγείας των μαθητών. Το τρίτο επεισόδιο του podcast φιλοξένησε την κ. Ασημίνα Πελτέκη, η οποία μιλά για «Το Ταξίδι μιας Νέας Νοσηλεύτριας στο Μέλλον της Ογκολογίας». Η κ. Πελτέκη αναφέρεται στα πρώτα της βήματα, στις στιγμές για τις οποίες κανένα σύγγραμμα δεν προετοιμάζει, αλλά και για τον ενθουσιασμό του να συμμετέχει σε ένα επάγγελμα που ανοίγει νέους δρόμους για το μέλλον της υγείας.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συμμετοχή νέων νοσηλευτών και φοιτητών νοσηλευτικής, οι οποίοι μοιράζονται τις σκέψεις, τα ερωτήματά τους και τις εμπειρίες τους από τα πρώτα τους επαγγελματικά βήματα. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργείται ένα γόνιμο περιβάλλον για ουσιαστικό διάλογο γύρω από το παρόν και το μέλλον της νοσηλευτικής.

Η νέα σειρά podcast φιλοδοξεί να αποτελέσει έναν χώρο ανταλλαγής γνώσης και εμπειριών, ενισχύοντας τη σύνδεση της νοσηλευτικής θεωρίας με την πράξη και αναδεικνύοντας τη σημασία του νοσηλευτή στην παροχή ποιοτικής φροντίδας υγείας.

5ο Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής

Αξιότιμα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας,
Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι Ομιλητές,
Αγαπητές και Αγαπητοί Συμφοιτητές και Συνάδελφοι,
Κυρίες και Κύριοι,

Με ιδιαίτερη τιμή και μεγάλη χαρά, ο Τομέας Φοιτητών του Εθνικού Συνδέσμου Νοσηλευτών Ελλάδος (ΕΣΝΕ) σας καλωσορίζει στη διοργάνωση του **5ου Πανελλήνιου Επιστημονικού Συνεδρίου Φοιτητών Νοσηλευτικής**. Φέτος, η καρδιά της φοιτητικής μας κοινότητας χτυπά στα πανέμορφα Ιωάννινα, από τις **12 έως τις 14 Νοεμβρίου 2026**, με υπερήφανο οικοδεσπότη το **Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων**.

Το συνέδριό μας έχει πλέον καθιερωθεί ως ένας ζωντανός θεσμός επιστημονικής έκφρασης, και η πραγματοποίησή του βασίζεται στη συλλογική προσπάθεια και την πολύτιμη συνεργασία όλων των Τμημάτων Νοσηλευτικής της χώρας. Στόχος μας δεν είναι απλώς η συνέχιση μιας επιτυχημένης πορείας, αλλά η δημιουργία ενός ανοιχτού χώρου όπου η ακαδημαϊκή γνώση συναντά το πάθος και το όραμα του αυριανού Νοσηλευτή. Σε ένα υγειονομικό περιβάλλον που αλλάζει με ραγδαίους ρυθμούς, καλούμαστε να χτίσουμε από σήμερα τις βάσεις για έναν επιστημονικά άρτιο, σκεπτόμενο και προσαρμοστικό επαγγελματία υγείας.

Το φετινό επιστημονικό πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να προσφέρει ουσιαστικά ερεθίσματα σε κάθε συμμετέχοντα. Μέσα από τις τοποθετήσεις καταξιωμένων επιστημόνων και καθηγητών, τις δυναμικές στρογγυλές τράπεζες, τις προφορικές και αναρτημένες ανακοινώσεις μας, αλλά και τα διαδραστικά κλινικά εργαστήρια, επιδιώκουμε να ξεφύγουμε από τη στεία θεωρία. Θέλουμε να

εφοδιαστούμε με δεξιότητες και γνώσεις που θα κάνουν τη διαφορά στην πράξη, δίπλα στον ασθενή. Σε μια εποχή που ο ρόλος του Νοσηλευτή γίνεται όλο και πιο σύνθετος, το Συνέδριο αυτό αποτελεί το δικό μας βήμα: Είναι η ευκαιρία μας, ως φοιτητές, να ακουστούμε δυνατά, να μοιραστούμε τους προβληματισμούς μας, να αναδείξουμε την έρευνά μας και να γίνουμε οι ίδιοι συνδιαμορφωτές του μέλλοντος της επιστήμης μας. Για εμάς, αυτή η συνάντηση δεν είναι απλώς μια εκπαιδευτική διαδικασία, αλλά ένας σταθμός ουσιαστικής και ενεργού συμμετοχής στα κοινά της Νοσηλευτικής, έχοντας πάντα στο πλευρό μας την καθοδήγηση των δασκάλων μας.

Σας προσκαλούμε, λοιπόν, να γίνετε όλοι μέρος αυτής της μεγάλης γιορτής της επιστήμης μας. Αнуπομονούμε να ανταμώσουμε στα Ιωάννινα, να μοιραστούμε τις ιδέες μας, να γεμίσουμε τις πανεπιστημιακές αίθουσες με τη δική μας ενέργεια και να αποδείξουμε ότι η νέα γενιά της Νοσηλευτικής είναι έτοιμη να αφήσει το δικό της αποτύπωμα. Η παρουσία σας, το πάθος σας και η στήριξή σας είναι τα συστατικά που θα κάνουν το 5ο Συνέδριό μας μια εμπειρία που θα θυμόμαστε για χρόνια. Ραντεβού τον Νοέμβριο στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων!

Ο Πρόεδρος της Επιστημονικής Επιτροπής,
Πιλιότσης Ευθύμιος

Η Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής,
Κουρτίδου Αθηνά

Η Πρόεδρος της Τοπικής Οργανωτικής Επιτροπής,
Μπαξεβανίδου Ευγενία

www.nursingstudentsconference.gr/2026

Πανελλήνιο Επιστημονικό Συνέδριο Φοιτητών Νοσηλευτικής

12-14 Νοεμβρίου 2026

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Τμήμα Νοσηλευτικής Πανεπιστημιούπολη
Β' Πανεπιστημίου Ιωαννίνων

ΥΒΡΙΔΙΚΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

@tomeas_foititon_esne

Τομέας Φοιτητών ΕΣΝΕ

Οργανωτική Υποστήριξη

Διοργάνωση

ΕΣΝΕ
Εθνικός Σύνδεσμος Νοσηλευτών Ελλάδος

Κινητικότητα Erasmus+ και Κλινική Άσκηση στη Δανία

Γράφει η Χαλκιαδάκη Μαρίνα, Προπτυχιακή Φοιτήτρια Νοσηλευτικής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο, Μέλος ΔΣ Τομέα Φοιτητών ΕΣΝΕ

Η σκέψη που έχουν οι περισσότεροι φοιτητές είναι αν αξίζει να ακολουθήσουν την κινητικότητα του προγράμματος Erasmus+ ή αν χάνουν χρόνο από τις σπουδές τους. Η προσωπική μου εμπειρία επιβεβαίωσε ότι η συμμετοχή σε αυτό αποτελεί ένα ιδιαίτερα πολύτιμο εκπαιδευτικό και προσωπικό βίωμα. Είχα τη χαρά να βρεθώ στην πόλη Aalborg της Δανίας το προηγούμενο έτος, για τρεις μήνες και να πραγματοποιήσω την κλινική μου άσκηση στο Aalborg University Hospital και συγκεκριμένα στο Τμήμα Επειγόντων Περιστατικών και Τραύματος. Ο λόγος που επέλεξα τη Δανία ως χώρα προορισμού ήταν γιατί ήθελα να βιώσω μια διαφορετική κουλτούρα τόσο σε κοινωνικό επίπεδο όσο και σε νοσοκομειακό περιβάλλον και η πραγματικότητα ξεπέρασε τις προσδοκίες μου! Το δανικό σύστημα υγείας έχει καθαρά ασθενοκεντρικό χαρακτήρα και αυτό είναι φανερό για κάθε ασθενή που περνάει τις πόρτες του νοσοκομείου.

Το νοσοκομείο είναι τριτοβάθμιο με αρκετά εξειδικευμένα τμήματα, τεράστιο σε μέγεθος και οι χώροι ακολουθούν μια λογική σειρά που σε διευκολύνει να καταλήξεις κάθε φορά στο σημείο που χρειάζεσαι. Τα ωράριά τους εκεί διαμορφώνονται από τις ανάγκες του κάθε εργαζομένου, οπότε οι ίδιοι επιλέγουν πόσες ημέρες την εβδομάδα θα εργάζονται και αν θα εργαστούν για 8 ή 12 ώρες. Εμείς σαν φοιτητές υποχρεούμασταν να εργαζόμαστε 4 ημέρες την εβδομάδα για 8 ώρες με την 5η ημέρα να ονομάζεται ημέρα μελέτης. Την ημέρα αυτή παρέχεται χρόνος και υλικό στους φοιτητές για μελέτη, όταν δεν δίνονται εργασίες από τη σχολή τους.

Όλες οι διαδικασίες μέσα στον χώρο λειτουργούν με απόλυτη οργάνωση, ακόμη και στο Τμήμα Επειγόντων, για το οποίο και θα σας μιλήσω. Η λειτουργία του τμήματος έμοιαζε με καλοκουρδισμένο ρολόι, ο καθένας είχε τον ρόλο του τον οποίο και γνώριζε από την αρχή της βάρδιας και όλο το προσωπικό του τμήματος απαντούσε στο Νοσηλευτή - Συντονιστή, ο οποίος επέβλεπε τη λειτουργία του τμήματος, έλεγχε τη ροή ασθενών και φρόντιζε όλοι να λάβουν τη φροντίδα που χρειάζονται στον κατάλληλο χρόνο. Ο εξοπλισμός τους είναι σύγχρονος και το προσωπικό κατάλληλα εκπαιδευμένο για να τον χρησιμοποιεί. Το πιο εντυπωσιακό για μένα ήταν το δωμάτιο Τραύματος που μετατρέπεται σε χειρουργική αίθουσα, σε δευτερόλεπτα αν χρειαστεί, και είναι πλήρως οργανωμένο και εξοπλισμένο για όλες τις περιπτώσεις.

Όσον αφορά στη στελέχωση, από τη δική μου οπτική φαινόταν να έχουν επάρκεια προσωπικού, όμως οι

συνάδελφοι εκεί μου έλεγαν ότι δεν έχουν αρκετό προσωπικό και συνεχώς αναζητούν περισσότερους νοσηλευτές. Η αναλογία νοσηλευτή/ασθενών ήταν περίπου 1/3 στο τμήμα αυτό με τον μέγιστο αριθμό ασθενών που μπορούσε να έχει κάποιος να είναι το 5 και αυτό μόνο αν ο ίδιος έλεγε ότι μπορεί να το διαχειριστεί (στις κλινικές που νοσηλεύονται οι ασθενείς είναι 1/2).

Η συνεργασία μεταξύ των επαγγελματιών υγείας ήταν άψογη, μιλούσαμε όντως για «διεπιστημονική συνεργασία με επίκεντρο τον ασθενή», ο οποίος ενημερωνόταν τακτικά για κάθε βήμα της διαδικασίας και για τις επιλογές που είχε να κάνει. Χρησιμοποιούσαν εσωτερικά κινητά τηλέφωνα, ώστε να μπορεί ο νοσηλευτής να καλέσει τον γιατρό που έχει αναλάβει τον ασθενή ανά πάσα στιγμή και το αντίστροφο. Όλα αυτά βέβαια σταματούσαν όταν υπήρχε περιστατικό «Επείγουσας Κλήσης» όπως το ονόμαζαν, όπου η ομάδα που είχε οριστεί για αυτά τα περιστατικά ενημέρωνε τον συντονιστή για τους υπόλοιπους ασθενείς που είχε, και πήγαινε αμέσως στο δωμάτιο που θα διαχειριζόταν το επείγον αυτό περιστατικό. Ο αρχηγός της ομάδας, συνήθως γιατρός, φρόντιζε στο διάστημα αναμονής του ασθενούς όλα τα μέλη της ομάδας αυτής να συστηθούν και να αναφέρουν τον ρόλο τους στην αίθουσα, να ενημερωθούν για τον ασθενή που έρχεται, την κατάστασή του και να μοιραστούν οι αρμοδιότητες μεταξύ τους.

Οι νοσηλευτές γενικότερα έχουν μεγάλη αυτονομία στη λήψη αποφάσεων για τον ασθενή, αλλά και στις κλινικές πράξεις που θα εφαρμόσουν. Είναι στην πρώτη γραμμή αξιολόγησης και εκτίμησης και είναι αυτοί που θα εκπαιδεύσουν και θα ενημερώσουν τον ασθενή για όλα τα βήματα της φροντίδας του.

Η εκπαίδευση των φοιτητών.

Όσον αφορά στο κομμάτι της εκπαίδευσης, στο τμήμα υπάρχει Clinical Supervisor, στην οποία απαντούν όλοι οι φοιτητές και Clinical Mentors για κάθε φοιτητή. Η Clinical Supervisor είναι υπεύθυνη για το πρόγραμμα των φοιτητών, για τους μαθησιακούς στόχους που θα τεθούν και για την αξιολόγηση της επιτυχίας αυτών στο τέλος της κλινικής άσκησης. Όταν ανακοινώνεται το πρόγραμμα, γνωρίζεις αμέσως ποιον νοσηλευτή θα ακολουθείς σε κάθε σου βάρδια για τον ερχόμενο μήνα. Συνήθως είχαμε βάρδιες με τον Clinical Mentor του ο καθένας, αλλά αρκετά συχνά είχαμε βάρδιες και με τους υπόλοιπους νοσηλευτές. Γενικά, ως πανεπιστημιακό νοσοκομείο είναι υποχρέωση όλων των εργαζομένων να εκπαιδεύουν τους φοιτητές

παρέα, απαντούσαν στις ερωτήσεις μας για τη χώρα τους, την κουλτούρα και τον πολιτισμό τους και συζητούσαμε για τις διαφορές μεταξύ Δανίας και Ελλάδας.

Αν με ρωτούσε σήμερα κάποιος, αν αξίζει να συμμετάσχει σε κινητικότητα μέσω Erasmus+, η απάντησή μου θα ήταν, χωρίς δεύτερη σκέψη, θετική. Η εμπειρία αυτή δεν προσφέρει απλώς νέες γνώσεις και δεξιότητες, αλλά συμβάλλει ουσιαστικά στη διαμόρφωση της επαγγελματικής σου ταυτότητας, δίνοντάς σου νέα οπτική σε πολλά θέματα. Παράλληλα, η ζωή σε μια διαφορετική χώρα,

που βρίσκονται στον χώρο. Οι Clinical Mentors ήταν υπεύθυνοι για την εκπλήρωση των μαθησιακών στόχων που είχαν τεθεί, την εκπαίδευσή μας σε οτιδήποτε νέο βλέπαμε και συμμετείχαν στην τελική μας αξιολόγηση. Μας ενθάρρυναν να συμμετέχουμε ενεργά στις διαδικασίες και μας έδιναν την αυτονομία του να αναλάβουμε δικούς μας ασθενείς, όταν οι ασθενείς ήταν σύμφωνοι με αυτό. Γενικότερα, στους φοιτητές τελευταίου έτους συμπεριφέρονται ως συνάδελφοι και λειτουργούν συμβουλευτικά. Λόγω του γλωσσικού εμποδίου επικοινωνίας αυτό δεν ήταν πάντα εφικτό με εμάς (εμείς μιλούσαμε αγγλικά, αλλά δεν ήταν το ίδιο εύκολο για όλους τους ασθενείς), αλλά πάντα φρόντιζαν να μας δίνονται ευκαιρίες αυτονομίας. Κατά τη διάρκεια του προγράμματος εκπαιδευθήκαμε σε ένα ευρύ φάσμα κλινικών δεξιοτήτων, όπως η λήψη αερίων αρτηριακού αίματος, η τοποθέτηση φλεβοκαθετήρων και ουροκαθετήρων, η χρήση υπερήχου για τοποθέτηση φλεβικής προσπέλασης και η συμμετοχή σε κυστεοσκοπήσεις. Ωστόσο η σημαντικότερη κατά τη γνώμη μου εμπειρία ήταν η αξιολόγηση των ασθενών και το triage.

Παρά τα εμπόδια στην επικοινωνία, όλοι οι συνάδελφοι στο τμήμα μας αντιμετώπιζαν ως μέλη της ομάδας, ήταν πάντα φιλικοί και ευγενικοί, πρόθυμοι να μας εκπαιδεύσουν, αλλά και να μας γνωρίσουν σαν άτομα, να μας προτείνουν μέρη να επισκεφτούμε και να μας βοηθήσουν να εγκλιματιστούμε στη χώρα. Κάθε μέρα στο διάλειμμα για φαγητό μας κρατούσαν

η επαφή με μια νέα κουλτούρα και η διαχείριση των καθημερινών προκλήσεων ενισχύουν την αυτονομία, την προσαρμοστικότητα και την προσωπική ωρίμανση. Είναι μια εμπειρία που δύσκολα ξεχνιέται και αξίζει να τη ζήσει κάθε φοιτητής.

Όταν το Τραγούδι Γίνεται Λόγος: Η Συμβολή της Melodic Intonation Therapy στην Αποκατάσταση της μη Ρέουσας Αφασίας

Γράφει η Γριβάκη Μάρθα, Απόφοιτη Τμήματος Νοσηλευτικής, Ελληνικό Μεσογειακό Πανεπιστήμιο

«Δεν μπορώ να μιλήσω, αλλά μπορώ να τραγουδήσω». Η φαινομενικά αντιφατική αυτή εμπειρία, που έχει παρατηρηθεί σε αρκετούς ασθενείς με αφασία μετά από εγκεφαλική βλάβη, αποκαλύπτει τη σύνθετη σχέση ανάμεσα στη μουσική και τη γλώσσα. Άτομα που δυσκολεύονται σημαντικά να παράγουν ακόμη και απλές λέξεις, μπορεί να διατηρούν την ικανότητα να αναπαράγουν μελωδίες ή να εκφέρουν φράσεις όταν αυτές ενσωματώνονται σε ένα ρυθμικό και μελωδικό πλαίσιο. Το φαινόμενο αυτό αποτέλεσε τη βάση για την ανάπτυξη της Melodic Intonation Therapy (MIT), μιας εξειδικευμένης θεραπευτικής προσέγγισης που αξιοποιεί τα στοιχεία της μουσικής για την υποστήριξη της αποκατάστασης του λόγου.

Η επικοινωνία αποτελεί βασική ανθρώπινη ανάγκη και η απώλειά της μπορεί να έχει βαθιές επιπτώσεις στην αυτονομία, την κοινωνική συμμετοχή και την ποιότητα ζωής του ατόμου. Η αφασία αποτελεί μια επίκτητη διαταραχή της επικοινωνίας, απόρροια βλάβης σε περιοχές του εγκεφάλου οι οποίες σχετίζονται με την παραγωγή και την κατανόηση του λόγου.¹ Εμφανίζεται μετά από αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο, ιδιαίτερα όταν επηρεάζεται το αριστερό εγκεφαλικό ημισφαίριο, όπου εντοπίζονται οι κύριες γλωσσικές περιοχές (περιοχή του Broca), αλλά μπορεί επίσης να προκύψει

μετά από κρανιοεγκεφαλική κάκωση, όγκους ή άλλες νευρολογικές παθήσεις.^{2,3} Η μη ρέουσα αφασία αποτελεί έναν από τους βασικούς τύπους αφασίας με χαρακτηριστικό την δυσκολία παραγωγής προφορικού λόγου, παρά το γεγονός ότι η κατανόηση της γλώσσας μπορεί να παραμένει σχετικά διατηρημένη. Οι ασθενείς παρουσιάζουν περιορισμένη λεκτική παραγωγή, αργό και κοπιώδη λόγο, μικρό αριθμό λέξεων ανά πρόταση και δυσκολία στη δημιουργία γραμματικά ολοκληρωμένων προτάσεων. Συχνά παρατηρούνται φαινόμενα όπως ανομία (δυσκολία ανάκλησης συγκεκριμένων λέξεων) παύσεις κατά την ομιλία και μειωμένη προσωδία του λόγου. Παρόλο που το άτομο μπορεί να γνωρίζει τι θέλει να εκφράσει, η μετάβαση από τη σκέψη στη λεκτική έκφραση παρουσιάζει σημαντικά εμπόδια.⁴

Τα τελευταία χρόνια, η μουσικοθεραπεία έχει αναδειχθεί ως μία πολλά υποσχόμενη συμπληρωματική παρέμβαση στη νευρολογική αποκατάσταση. Ως επιστημονικά τεκμηριωμένη θεραπευτική πρακτική, χρησιμοποιεί τη μουσική και τα στοιχεία της (ρυθμός, μελωδία, επιτονισμός) για την επίτευξη εξατομικευμένων θεραπευτικών στόχων. Η θεραπευτική δράση της μουσικής στη μη ρέουσα αφασία βασίζεται στην ικανότητά της να ενεργοποιεί

αυτόν τον τρόπο, η μουσική λειτουργεί ως «γέφυρα», η οποία διευκολύνει την επανενεργοποίηση των γλωσσικών μηχανισμών και οδηγεί σε πιο λειτουργική επικοινωνία.^{4,6} Οι σύγχρονες μελέτες υποστηρίζουν ότι η Melodic Intonation Therapy αποτελεί μια υποσχόμενη θεραπευτική προσέγγιση για άτομα με μη ρέουσα αφασία, ιδιαίτερα όσον αφορά στη βελτίωση της παραγωγής λόγου και της επανάληψης λέξεων και φράσεων. Παρότι τα μέχρι σήμερα ευρήματα είναι ενθαρρυντικά, η MIT δεν θεωρείται μια αυτόνομη θεραπεία που αντικαθιστά τη λογοθεραπευτική παρέμβαση, αλλά ένα συμπληρωματικό εργαλείο αποκατάστασης το οποίο αξιοποιεί τις διατηρημένες μουσικές ικανότητες του εγκεφάλου για την ενίσχυση της επικοινωνίας και της ποιότητας ζωής των ατόμων με αφασία.

Συμπέρασμα:

Η μη ρέουσα αφασία αποτελεί μια σύνθετη νευρολογική διαταραχή που επηρεάζει όχι μόνο την ικανότητα παραγωγής λόγου, αλλά συνολικά την αυτονομία, την κοινωνική

αλληλεπίδραση και την ποιότητα ζωής των ατόμων που την αντιμετωπίζουν. Η Melodic Intonation Therapy αναδεικνύεται ως θεραπευτικό εργαλείο που αξιοποιεί τη φυσική σύνδεση μεταξύ ρυθμού, μελωδίας και γλωσσικής επεξεργασίας. Τα σύγχρονα ερευνητικά δεδομένα υποδηλώνουν ότι η MIT μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση της λεκτικής παραγωγής και να ενισχύσει τους μηχανισμούς νευροπλαστικότητας μέσω της ενεργοποίησης εναλλακτικών νευρωνικών δικτύων, προσφέροντας νέες προοπτικές στην αποκατάσταση μετά από εγκεφαλική βλάβη. Η ενσωμάτωση παρεμβάσεων που αξιοποιούν τη μουσική στην ολιστική φροντίδα μπορεί να ενισχύσει όχι μόνο τη λειτουργική επικοινωνία, αλλά και τη συναισθηματική ευεξία και την επανένταξη του ατόμου στην καθημερινή ζωή. Συνεπώς, η μουσική δεν αποτελεί απλώς ένα μέσο ψυχαγωγίας, αλλά ένα νευροεπιστημονικά τεκμηριωμένο εργαλείο που μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά στη σύγχρονη αποκατάσταση των ασθενών με αφασία.

εκτεταμένα νευρωνικά δίκτυα και να προάγει τη λειτουργική αναδιοργάνωση του εγκεφάλου μέσω της νευροπλαστικότητας, ενισχύοντας τη λειτουργική συνδεσιμότητα μεταξύ ακουστικών, κινητικών και γλωσσικών περιοχών.^{1,5} Η Melodic Intonation Therapy (MIT) αποτελεί μία από τις πιο γνωστές μουσικοθεραπευτικές προσεγγίσεις για την αποκατάσταση της εκφραστικής γλώσσας σε άτομα με μη ρέουσα αφασία, όπου το τραγούδι χρησιμοποιείται σαν μέσο ανάκτησης της ομιλίας. Στην προσέγγιση αυτή, δημιουργείται ένας δυναμικός κύκλος όπου ο ασθενής ακούει, παράγει και προσαρμόζει σταδιακά τη φωνητική του έξοδο, ενισχύοντας τη σύνδεση μεταξύ ακουστικής αντίληψης, κινητικού σχεδιασμού και γλωσσικής παραγωγής.⁴ Το κλασικό πρωτόκολλο της MIT είναι οργανωμένο σε τρία διαδοχικά στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ο θεραπευτής και ο ασθενής παράγουν μια φράση ταυτόχρονα μέσω τραγουδιστής εκφοράς (unison singing). Η μελωδία είναι αργή, έντονα τονισμένη και συνοδεύεται

από ρυθμικό χτύπημα του αριστερού χεριού σε κάθε συλλαβή. Το ρυθμικό χτύπημα του αριστερού χεριού λειτουργεί ως πρόσθετο κινητικό και χρονικό ερέθισμα, ενισχύοντας τον συγχρονισμό μεταξύ ρυθμού και φώνησης. Χρησιμοποιούνται σύντομες λέξεις ή φράσεις δύο ή τριών συλλαβών, όπως «καλημέρα», «ευχαριστώ» ή «θέλω νερό», οι οποίες επιλέγονται με βάση τις καθημερινές επικοινωνιακές ανάγκες του ασθενούς. Στο δεύτερο στάδιο, ο ασθενής καλείται να ανακαλέσει και να παράγει μόνος του τις μελωδικές φράσεις. Οι λεκτικές δομές αυξάνονται σε πολυπλοκότητα, περιλαμβάνοντας μεγαλύτερες φράσεις που σχετίζονται με καθημερινές ανάγκες και προσωπικές εκφράσεις, όπως «θέλω να φάω», «είμαι κουρασμένος» ή «θέλω να πάω σπίτι». Στο τρίτο και τελικό στάδιο της θεραπείας, γίνεται η μετάβαση από την τραγουδιστή παραγωγή στη φυσιολογική ομιλία. Ο ασθενής μειώνει σταδιακά τα μουσικά στοιχεία της εκφοράς και στη συνέχεια καλείται να παράγει τις ίδιες φράσεις με κανονικό προφορικό λόγο. Με

Βιβλιογραφία:

1. Pop-Jordanova N. Music changes brain functioning and development. Prilozi. 2025;46(3):5-14. Available from: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/41363913/>
2. Yu M, Song Y, Song H, Duan H, Zhang G. Advances in music therapy for neurological rehabilitation. Front Neurol. 2026;17:1821915. Available from: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC13143721/>
3. García-Casares N, Barros-Cano A, García-Arnés JA. Melodic intonation therapy in post-stroke non-fluent aphasia and its effects on brain plasticity. J Clin Med. 2022;11(12):3503. doi:10.3390/jcm11123503.
4. Popescu T, Stahl B, Wiernik BM, Haiduk F, Zemanek M, Helm H, et al. Melodic intonation therapy for aphasia: a multi-level meta-analysis of randomized controlled trials and individual participant data. Ann N Y Acad Sci. 2022;1516(1):76-84. doi:10.1111/nyas.14859.
5. Marchina S, Norton A, Schlaug G. Effects of melodic intonation therapy in patients with chronic nonfluent aphasia. Ann N Y Acad Sci. 2023;1519(1):173-185. doi:10.1111/nyas.14927.
6. Haro-Martínez A, Pérez-Araujo CM, Sanchez-Caro JM, Fuentes B, Díez-Tejedor E. Melodic intonation therapy for post-stroke non-fluent aphasia: systematic review and meta-analysis. Front Neurol. 2021;12:700115. doi:10.3389/fneur.2021.700115.

Κλιματική Αλλαγή και Δημόσια Υγεία: Έχουν ρόλο οι Νοσηλευτές;

Γράφει η Αναστασία Λάκη, Προπτυχιακή Φοιτήτρια Νοσηλευτικής, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

Η κλιματική αλλαγή δεν αποτελεί πλέον μία απειλή του μέλλοντος. Είναι μία διαρκώς εντεινόμενη πραγματικότητα που επηρεάζει την καθημερινή ζωή, την υγεία και τη λειτουργία των συστημάτων υγείας σε παγκόσμιο επίπεδο. Οι παρατεταμένοι καύσωνες, οι πυρκαγιές, οι πλημμύρες, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η εξάπλωση λοιμωδών νοσημάτων συνδέονται άμεσα με τις μεταβολές του κλίματος και δημιουργούν ολοένα μεγαλύτερες προκλήσεις για τη δημόσια υγεία.^{1,2} Μέσα σε αυτό το περιβάλλον, η ανάγκη για πρόληψη, ενημέρωση και έγκαιρη παρέμβαση γίνεται πιο επιτακτική από ποτέ.

Σε αυτό το πλαίσιο, οι νοσηλευτές, ως οι επαγγελματίες που βρίσκονται διαρκώς δίπλα στον ασθενή και την κοινότητα, δεν περιορίζονται αποκλειστικά στην παραδοσιακή φροντίδα του ασθενούς. Έχουν τη δυνατότητα να λειτουργήσουν ως φορείς πρόληψης, εκπαίδευσης και υποστήριξης. Ο ρόλος τους επεκτείνεται στην ενημέρωση του πληθυσμού, στην ενδυνάμωση της ανθεκτικότητας των ευάλωτων ομάδων και στην υιοθέτηση πρακτικών που συνδέουν τη φροντίδα με τη βιωσιμότητα. Έτσι αναδεικνύεται η έννοια του Green Nursing, δηλαδή μίας προσέγγισης που συνδυάζει τη νοσηλευτική φροντίδα με το σεβασμό στο περιβάλλον.^{3,4}

Οι επιπτώσεις στη δημόσια υγεία

Οι επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής είναι ήδη ορατές στην καθημερινή κλινική πράξη. Οι απότομες διακυμάνσεις της θερμοκρασίας και οι παρατεταμένοι καύσωνες αυξάνουν τα περιστατικά θερμικής εξάντλησης, αφυδάτωσης και θερμοπληξίας, ενώ επιβαρύνουν ιδιαίτερα τις ευάλωτες ομάδες. Παράλληλα, η ατμοσφαιρική ρύπανση επιδεινώνει το άσθμα, τη χρόνια αποφρακτική πνευμονοπάθεια και άλλες καρδιοαναπνευστικές παθήσεις, οδηγώντας σε περισσότερες εισαγωγές στα νοσοκομεία και μεγαλύτερη επιβάρυνση των υπηρεσιών υγείας.^{1,2}

Οι φυσικές καταστροφές, όπως οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες, προκαλούν όχι μόνο τραυματισμούς και ανθρώπινες απώλειες, αλλά επηρεάζουν σημαντικά τη ψυχική υγεία των πληγέντων, αυξάνοντας τη συχνότητα άγχους, κατάθλιψης και μετατραυματικού στρες. Επιπλέον, οι μεταβολές των κλιματικών συνθηκών ευνοούν την εξάπλωση νοσημάτων που μεταδίδονται μέσω εντόμων ή άλλων φορέων, μεταβάλλοντας τα επιδημιολογικά δεδομένα και δημιουργώντας νέες προκλήσεις για τη δημόσια υγεία.²

Οι συνέπειες αυτές δεν είναι ίδιες για όλους. Τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, οι χρονίως πάσχοντες

και τα άτομα με περιορισμένους κοινωνικούς και οικονομικούς πόρους βρίσκονται σε πιο ευάλωτη θέση και χρειάζονται στοχευμένη προστασία. Γι' αυτό η πρόληψη, η έγκαιρη αναγνώριση των κινδύνων και η οργανωμένη παρέμβαση αποκτούν ιδιαίτερη σημασία. Η προάσπιση της υγείας δεν μπορεί να αποσυνδεθεί από την προστασία του περιβάλλοντος, καθώς ο άνθρωπος, η κοινωνία και το οικοσύστημα είναι άρρηκτα συνδεδεμένα μεταξύ τους.

Ο ρόλος του νοσηλευτικού προσωπικού

Η κλιματική κρίση έχει ήδη μετατραπεί σε ζήτημα της καθημερινής νοσηλευτικής πρακτικής. Οι νοσηλευτές, ως ο πολυπληθέστερος επαγγελματικός κλάδος στον χώρο της υγείας, μπορούν να συμβάλλουν ουσιαστικά όχι μόνο στη διαχείριση των προβλημάτων υγείας, αλλά και στην πρόληψη και την προαγωγή της υγείας σε επίπεδο κοινότητας.^{5,6} Η παρουσία τους στην πρώτη γραμμή τους δίνει τη δυνατότητα να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις ανάγκες των ασθενών και να προσαρμόζουν τη φροντίδα στις μεταβαλλόμενες περιβαλλοντικές συνθήκες.

Η ενημέρωση του πληθυσμού αποτελεί βασικό μέρος αυτής της αποστολής. Οι νοσηλευτές μπορούν να

παρέχουν πρακτικές οδηγίες για την προστασία από τους καύσωνες, την επαρκή ενυδάτωση, την αποφυγή έκθεσης σε υψηλά επίπεδα ατμοσφαιρικής ρύπανσης και τη φροντίδα των ευπαθών ομάδων. Παράλληλα, συμμετέχουν ενεργά σε προγράμματα αρωγής υγείας, εμβολιασμών, επιδημιολογικής επιτήρησης και αντιμετώπισης έκτακτων αναγκών, συμβάλλοντας στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της κοινότητας. Εξίσου σημαντικός είναι ο ρόλος τους στη διαμόρφωση μίας κουλτούρας βιωσιμότητας στις υπηρεσίες υγείας. Με πρακτικές που σέβονται τους διαθέσιμους πόρους, αναδεικνύουν έμπρακτα ότι η υγεία δεν αφορά μόνο τη θεραπεία της νόσου, αλλά και τη διατήρηση ενός υγιούς περιβάλλοντος.

Green Nursing: μία νέα διάσταση στη νοσηλευτική φροντίδα

Η συνεχώς αυξανόμενη αναγνώριση της σχέσης μεταξύ περιβάλλοντος και υγείας οδήγησε στην ανάπτυξη του Green Nursing, μίας προσέγγισης που ενσωματώνει την περιβαλλοντική υπευθυνότητα στη νοσηλευτική πρακτική.^{3,4,7} Το Green Nursing δεν περιορίζεται στην ανακύκλωση ή στη μείωση της κατανάλωσης υλικών, αλλά εκφράζει μία ευρύτερη

αντίληψη σύμφωνα με την οποία η ποιοτική φροντίδα του ασθενούς πρέπει να συμβαδίζει με τον σεβασμό προς το περιβάλλον και τη συνετή διαχείριση των διαθέσιμων πόρων.

Στην πράξη αυτό μπορεί να σημαίνει εξοικονόμηση ενέργειας και νερού, περιορισμό της άσκοπης χρήσης αναλώσιμων, σωστή διαχείριση των ιατρικών αποβλήτων, συνετή εφαρμογή πρακτικών ανακύκλωσης, όπου αυτό είναι ασφαλές και εφικτό. Παράλληλα, το νοσηλευτικό προσωπικό μπορεί να αποτελέσει παράδειγμα περιβαλλοντικά υπεύθυνης συμπεριφοράς, ενθαρρύνοντας συναδέλφους, ασθενείς και συνοδούς να υιοθετήσουν πιο βιώσιμες καθημερινές πρακτικές. Με τον τρόπο αυτό, ο νοσηλευτής δεν περιορίζεται μόνο στην παροχή φροντίδας, αλλά συμβάλλει ενεργά στη δημιουργία ενός πιο βιώσιμου συστήματος υγείας.

Προκλήσεις και Προοπτικές

Παρά τη σαφή αναγνώριση της σχέσης ανάμεσα στην κλιματική αλλαγή και την υγεία, η ενσωμάτωση βιώσιμων πρακτικών εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση. Η περιορισμένη εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας σε θέματα περιβαλλοντικής υγείας, η έλλειψη οργανωμένων στρατηγικών σε αρκετές δομές υγείας και οι αυξημένες απαιτήσεις

της καθημερινής κλινικής πράξης δυσχεραίνουν την αλλαγή. Ωστόσο, οι δυσκολίες αυτές αναδεικνύουν την ανάγκη για συστηματική εκπαίδευση των επαγγελματιών υγείας, ανάπτυξη «πράσινων» νοσοκομείων, προώθηση της έρευνας και ενεργό συμμετοχή του νοσηλευτικού προσωπικού στη διαμόρφωση πολιτικών δημόσιας υγείας.^{4,5,6} Η επένδυση στην εκπαίδευση και στη συνεχή επιμόρφωση αποτελεί βασική προϋπόθεση για ένα σύστημα υγείας που θα μπορεί να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις προκλήσεις του μέλλοντος.^{4,5}

Συμπεράσματα

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί πλέον μία αδιαμφισβήτητη πραγματικότητα που επηρεάζει τη δημόσια υγεία και μεταβάλλει τις ανάγκες της σύγχρονης φροντίδας. Οι νοσηλευτές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην πρόληψη, στην εκπαίδευση, στην κλινική φροντίδα και στη διαχείριση κρίσεων, ενώ παράλληλα μπορούν να προωθήσουν βιώσιμες πρακτικές στα συστήματα υγείας. Το Green Nursing δεν αποτελεί μία πρόσκαιρη τάση, αλλά μία αναγκαία κατεύθυνση για τη νοσηλευτική του σήμερα και του μέλλοντος. Άλλωστε, φροντίδα του ανθρώπου και του περιβάλλοντος δεν είναι δύο ξεχωριστές αποστολές, αλλά δύο όψεις της ίδιας κατεύθυνσης.

Πρώτες Βοήθειες: Σημείο Αναφοράς στην Άσκηση της Νοσηλευτικής Επιστήμης

Γράφουν οι Καλόφα Αικατερίνη & Λαδοπούλου Μαρία
Ευαγγελία, Προπτυχιακές Φοιτήτριες Νοσηλευτικής,
Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

Πρώτες βοήθειες είναι οι άμεσες ενέργειες που μπορεί να εκτελέσει κάποιος για έναν άνθρωπο που χρήζει άμεσας φροντίδας σε ένα απρόβλεπτο και έκτακτο συμβάν, έως ότου φτάσει εξειδικευμένη βοήθεια.^{1,2} Σκοπός των Πρώτων Βοηθειών είναι

η διατήρηση στη ζωή, η αποφυγή επιδείνωσης της κατάστασης της υγείας και η ανακούφιση του πόνου.^{2,3} Σύμφωνα με δεδομένα του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) και διεθνείς επιδημιολογικές μελέτες, τα καρδιαγγειακά νοσήματα αποτελούν την κύρια αιτία

Βιβλιογραφία

1. Mitchell PH. Nursing's mandate in climate change. *Int Nurs Rev.* 2021 Sep;68(3):279–80. doi:10.1111/inr.12704
2. Romanello M, Napoli CD, Green C, Kennard H, Lampard P, Scamman D, et al. The 2023 report of the Lancet Countdown on health and climate change: the imperative for a health-centred response in a world facing irreversible harms. *The Lancet.* 2023 Dec;402(10419):2346–94. doi:10.1016/S0140-6736(23)01859-7
3. Portela Dos Santos O, Melly P, Joost S, Verloo H. Climate Change, Environmental Health, and Challenges for Nursing Discipline. *Int J Environ Res Public Health.* 2023 Apr 28;20(9):5682. doi:10.3390/ijerph20095682
4. Sibindi T, Chipps JA, Crowley T. Eco-nursing competencies for nurses: A scoping review. *Int J Nurs Stud Adv.* 2024 Dec;7:100221. doi:10.1016/j.ijnasa.2024.100221
5. Bernhardt JM, Breakey S, Sipe M, Nicholas PK. The Future of Nursing 2020-2030: The Critical Role of Nurses and Nurse Leaders in Addressing the Health Impacts of Climate Change. *JONA J Nurs Adm.* 2023 Jun;53(6):E1–3. doi:10.1097/NNA.0000000000001289
6. Akore Yeboah E, Adegboye ARA, Kneafsey R. Nurses' perceptions, attitudes, and perspectives in relation to climate change and sustainable healthcare practices: A systematic review. *J Clim Change Health.* 2024 Mar;16:100290. doi:10.1016/j.joclim.2023.100290
7. Ward A, Rogers HH, Tulleners T, Levett-Jones T. Nursing in 2050: Navigating dual realities of climate change in healthcare. *Nurs Inq.* 2024 Oct;31(4):e12666. doi:10.1111/nin.12666

θανάτου παγκοσμίως, προκαλώντας εκατομμύρια θανάτους ετησίως, λόγω αιφνίδιας καρδιακής ανακοπής εκτός νοσοκομείου.^{1,3} Η έγκαιρη εφαρμογή Καρδιοαναπνευστικής Αναζωογόνησης (ΚΑΑ) από παρευρισκόμενους μπορεί να διπλασιάσει ή και να τριπλασιάσει τις πιθανότητες επιβίωσης του θύματος.^{4,5} Συνεπώς, τα παραπάνω αναδεικνύουν τη μεγάλη σημασία των Πρώτων Βοηθειών για την προστασία και τη διαφύλαξη της ανθρώπινης ζωής. 1,6 Η προστασία της ανθρώπινης ζωής δεν αποτελεί μονάχα στόχο των Πρώτων Βοηθειών, αλλά και κύριο μέλημα γενικότερα των επαγγελματιών υγείας και ειδικότερα της νοσηλευτικής επιστήμης. Ένας νοσηλευτής που σέβεται, τηρεί και αντιπροσωπεύει τις αρχές και τις αξίες του επαγγέλματος, οφείλει να γνωρίζει πώς να παρέμβει με ασφάλεια και επαγγελματισμό σε ένα περιστατικό που απαιτεί την προσφορά Πρώτων Βοηθειών.^{4,7,8} Ο νοσηλευτής είναι ο μόνος επαγγελματίας υγείας που έρχεται σε πιο συχνή επαφή και επικοινωνία με τους ασθενείς. Βρίσκεται πάντα παρόν/παρούσα στην πρώτη γραμμή ασφαλείας, γεγονός που τον καθιστά αρμόδιο να εκτιμά σωστά ένα περιστατικό, να διατηρεί την ψυχραιμία του και με τον κατάλληλο εξοπλισμό και τη βοήθεια του υπόλοιπου υγειονομικού προσωπικού να αντιμετωπίζει το κάθε πρόβλημα που προκύπτει και απαιτεί τη χρήση Πρώτων Βοηθειών.^{7,8} Η νοσηλευτική και οι αρχές που αντιπροσωπεύει, όπως η ενσυναίσθηση, η κατανόηση και η θέληση για παροχή βοήθειας, δεν περιορίζονται μονάχα σε νοσοκομειακό επίπεδο, αντίθετα εκτείνονται στην καθημερινότητα έξω από τον χώρο εργασίας και εκτός του ωραρίου της βάρδιας.^{[4],[8]} Έτσι, ένας έντιμος επαγγελματίας νοσηλευτής, θα κληθεί να προσφέρει τις γνώσεις του στις Πρώτες Βοήθειες οπουδήποτε και οποτεδήποτε βρεθεί.^{4,7} Η διαρκής ετοιμότητα των νοσηλευτών ενισχύει το αίσθημα ασφάλειας στην κοινωνία και αναδεικνύει τον ανθρωποκεντρικό χαρακτήρα της επιστήμης τους.^{4,8} Από τα παραπάνω, μπορούμε εύκολα να συμπεράνουμε τη σπουδαιότητα της εκπαίδευσης των επαγγελματιών υγείας και κυρίως των νοσηλευτών στις Πρώτες Βοήθειες.^{4,7} Η διδασκαλία των Πρώτων Βοηθειών, οφείλει να είναι πολυδιάστατη και συνεχής καλύπτοντας ένα ευρύ φάσμα περιστατικών από μία απλή ζάλη έως την διαχείριση ενός πολυτραυματία.^{5,7} Ακόμη, είναι σημαντικό η εκπαίδευση να μην είναι περιστασιακή αλλά διαρκής και επαναλαμβανόμενη. Αυτό γιατί οι κατευθυντήριες οδηγίες ανανεώνονται κατά διαστήματα από διεθνείς φορείς όπως τον European Resuscitation Council (ERC) και τον

American Heart Association (AHA) όταν προκύπτουν σημαντικά νέα επιστημονικά δεδομένα.^{2,3,6} Έτσι, η ανανέωση της ύλης των εκπαιδεύσεων των Πρώτων Βοηθειών είναι απαραίτητο να γνωστοποιείται στο υγειονομικό προσωπικό. Πέραν αυτού, ο όγκος των πληροφοριών, οι λεπτομέρειές τους και η δυσκολία τους είναι μεγάλη, γεγονός που καθιστά απαραίτητη την επανάληψη για τη διατήρηση της γνώσης. Η εξειδικευμένη πιστοποίηση των νοσηλευτών στις Πρώτες Βοήθειες αποτελεί κομβικό παράγοντα για την έγκαιρη και αποτελεσματική αντιμετώπιση επειγόντων περιστατικών. Προκειμένου να διασφαλιστεί το υψηλότερο δυνατό επίπεδο κλινικής ετοιμότητας, οι νοσηλευτές, καθώς και άλλοι επαγγελματίες υγείας, έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν διεθνώς αναγνωρισμένα και πιστοποιημένα εκπαιδευτικά προγράμματα.^{2,3,7}

Ενδεικτικά, στα προγράμματα αυτά περιλαμβάνονται:

- BLS (Basic Life Support): Βασική Υποστήριξη της Ζωής και χρήση Εξωτερικού Αυτόματου Απινιδωτή (AED).
- ILS (Immediate Life Support): Άμεση Υποστήριξη της Ζωής για την ταχεία αντιμετώπιση βαρέως πασχόντων ασθενών.
- ALS (Advanced Life Support): Εξειδικευμένη Υποστήριξη της Ζωής, με έμφαση στην προηγμένη διαχείριση αεραγωγού, τη χορήγηση φαρμακευτικής αγωγής και την αντιμετώπιση επικίνδυνων αρρυθμιών.
- EPALS / PBLS (European Paediatric Advanced / Basic Life Support): Εξειδικευμένη και Βασική Παιδιατρική Υποστήριξη της Ζωής.
- NLS (Newborn Life Support): Υποστήριξη της Ζωής του Νεογνού κατά τη γέννηση και την αμέσως μεταγεννητική περίοδο.
- ATLS (Advanced Trauma Life Support) & ATCN (Advanced Trauma Care for Nurses): Εξειδικευμένη διαχείριση και αντιμετώπιση του τραύματος τόσο σε προ-νοσοκομειακό όσο και σε νοσοκομειακό περιβάλλον.

Μέσα από αυτή την πολυδιάστατη εκπαίδευση, οι νοσηλευτές αποκτούν τις απαραίτητες δεξιότητες για τη διαχείριση ευρέως φάσματος συμβάντων, όπως αιμορραγίες, εγκαύματα, λιποθυμικά επεισόδια, πνιγμονή, πνιγμό, μυοσκελετικές κακώσεις, δαγκώματα ζώων, καθώς και επεισόδια καρδιακής ανακοπής. Παρότι ορισμένα από αυτά τα περιστατικά ενδέχεται αρχικά να αξιολογηθούν ως κατώτερης σημασίας, η εξέλιξή τους μπορεί να είναι απρόβλεπτη

και ραγδαία επιδεινούμενη. Για το λόγο αυτό, η άμεση, έγκυρη και ψύχραιμη Οι παραπάνω καταστάσεις είναι αρκετά συχνές και μπορεί να προκύψουν ανά πάσα ώρα και στιγμή. Στο σημείο του συμβάντος, αν αυτό είναι σε εξω-νοσοκομειακό περιβάλλον, δεν είναι καθόλου απίθανο να μην υπάρχει κάποιος επαγγελματίας υγείας που να γνωρίζει από Πρώτες Βοήθειες. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρώτη ανταπόκριση εξαρτάται αποκλειστικά από τους απλούς πολίτες που βρίσκονται στο σημείο.^{2,5,8} Συνεπώς, καθίσταται σαφές ότι η εκπαίδευση στις Πρώτες Βοήθειες δεν πρέπει να περιορίζεται μόνο στο υγειονομικό προσωπικό, αλλά να επεκτείνεται σε ολόκληρη την κοινωνία. Κάθε πολίτης που γνωρίζει βασικές τεχνικές διάσωσης αποτελεί έναν πολύτιμο κρίκο στην αλυσίδα επιβίωσης.^{2,6} Σε αυτό το πλαίσιο, καθοριστική είναι η συμβολή της νοσηλευτικής επιστήμης μέσω του ευρύτερου κοινωνικού και εκπαιδευτικού της ρόλου. Ένας νοσηλευτής που διαθέτει όχι μόνο την κατάλληλη κλινική κατάρτιση στις Πρώτες Βοήθειες, αλλά και εξειδίκευση στη διδακτική τους, μπορεί να

διαδραματίσει ενεργό ρόλο στη διάχυση αυτής της ζωτικής γνώσης. Πιο συγκεκριμένα, οι νοσηλευτές —καθώς και άλλοι επαγγελματίες υγείας— έχουν τη δυνατότητα να λάβουν επίσημη πιστοποίηση ως Εκπαιδευτές Πρώτων Βοηθειών (Instructors) και, μέσω αναγνωρισμένων φορέων, να υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα για το ευρύ κοινό. Με τον τρόπο αυτό, συμβάλλουν ουσιαστικά στην ενδυνάμωση των πολιτών, καλλιεργώντας παράλληλα την κουλτούρα της πρόληψης, της αλληλεγγύης και της κοινωνικής υπευθυνότητας.^{4,8} Συμπερασματικά, η νοσηλευτική είναι άρρηκτα και απαραίτητα συνδεδεμένη με τις Πρώτες Βοήθειες, τόσο σε ενδο-νοσοκομειακό όσο και σε εξω-νοσοκομειακό χώρο. Η συμβολή της εκτείνεται από την πρακτική εφαρμογή και την άμεση φροντίδα έως την ενημέρωση και την εκπαίδευση του κοινού. Δηλαδή, για άλλη μία φορά αναδεικνύεται η πολυπαραγοντικότητα της νοσηλευτικής επιστήμης γενικά και ο πολυδιάστατος ρόλος του νοσηλευτή ειδικά, στην πρόσπιση της δημόσιας υγείας.

Βιβλιογραφία

1. World Health Organization. Cardiovascular diseases (CVDs) [Internet]. Geneva: World Health Organization; 2024 [cited 2026 Jul 31]. Available from: [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cardiovascular-diseases-\(cvds\)](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/cardiovascular-diseases-(cvds))
2. Perkins GD, Graesner JT, Semeraro F, Olasveengen T, Soar J, Lott C, et al. European Resuscitation Council Guidelines 2021: Executive summary. Resuscitation. 2021;161:1-60.
3. Merchant RM, Topjian AA, Panchal AR, Cheng A, Aziz K, Berg KM, et al. Part 1: Executive Summary: 2020 American Heart Association Guidelines for Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care. Circulation. 2020;142(16 Suppl 2):S337-S357.
4. Alshahrani M, Althwanay A, AlDuraibi A, Alhawass A, Aljanobi A. Nursing skills required across natural and man-made disasters: A scoping review. Int Emerg Nurs. 2022;60:101110.
5. Hewett Brumberg EK, Douma MJ, Alibertis K, Charlton NP, Goldman MP, Harper-Kirksey K, et al. 2024 American Heart Association and American Red Cross guidelines for first aid. Circulation. 2024;150(24):e519-e579. doi:10.1161/CIR.0000000000001281.
6. Olasveengen TM, Mancini ME, Perkins GD, Avis SR, Brooks SC, Castren M, et al. 2024 International Consensus on Cardiopulmonary Resuscitation and Emergency Cardiovascular Care Science With Treatment Recommendations. Resuscitation. 2024;200:110200.
7. Charanthimath S, Kulkarni S, Pattanshetti S. Advanced Trauma Life Support/Advanced Trauma Care for Nurses: A systematic review concerning the knowledge and skills of emergency nurse related to trauma triage in a community. J Emerg Nurs. 2023;49(4):512-520.
8. Labrague LJ, De los Santos JAA. Disaster nursing research: A scoping review of the nature, content, and trends of studies published during 2011–2020. J Nurs Scholarsh. 2021;53(5):610-619.

Ο Ρόλος του Νοσηλευτή στην Αιμοκάθαρση: Πέρα από την Τεχνική της Θεραπείας

Γράφουν οι Λαδοπούλου Μαρία-Ευαγγελία & Καλόφα Αικατερίνη, Προπτυχιακές Φοιτήτριες Νοσηλευτικής, Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος

Η χρόνια νεφρική νόσος αποτελεί μία από τις σημαντικότερες προκλήσεις για τα σύγχρονα συστήματα υγείας, καθώς ο αριθμός των ατόμων που ζουν με νεφρική ανεπάρκεια αυξάνεται συνεχώς. Όταν η νεφρική λειτουργία φτάσει σε τελικό στάδιο, η αιμοκάθαρση αποτελεί για πολλούς ασθενείς τη βασική θεραπεία υποκατάστασης της. Πρόκειται για μια διαδικασία που πραγματοποιείται αρκετές φορές την εβδομάδα έως και καθημερινά με αποτέλεσμα να γίνεται αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινότητας των ασθενών. Παρόλο που η θεραπεία βασίζεται σε εξειδικευμένο εξοπλισμό και τεχνολογία, η αποτελεσματικότητά της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την παρουσία και τις γνώσεις του καταρτισμένου νοσηλευτή. Ο νοσηλευτής της Μονάδας Τεχνητού Νεφρού δεν είναι απλώς ο επαγγελματίας που χειρίζεται το μηχάνημα αιμοκάθαρσης, αλλά αποτελεί το άτομο που βρίσκεται δίπλα στον ασθενή σε

κάθε στάδιο της θεραπείας, εξασφαλίζοντας την ακεραιότητα και την ασφάλεια της φροντίδας, αλλά και την ψυχολογική του υποστήριξη.¹

Η φροντίδα ξεκινά πριν ακόμη αρχίσει η συνεδρία. Ο νοσηλευτής αξιολογεί τη γενική κατάσταση του ασθενούς, καταγράφει τα ζωτικά σημεία, ελέγχει το σωματικό βάρος πριν από την αιμοκάθαρση και εξετάζει προσεκτικά την αγγειακή προσπέλαση. Η σωστή λειτουργία της αρτηριοφλεβικής επικοινωνίας ή του κεντρικού φλεβικού καθετήρα είναι απαραίτητη για την ασφαλή διεξαγωγή της θεραπείας. Ακόμη, η έγκαιρη αναγνώριση ύποπτων σημείων όπως ερυθρότητα, οίδημα, πόνος ή μειωμένη λειτουργικότητα της προσπέλασης μπορεί να προλάβει σοβαρές επιπλοκές.^{1,2}

Κατά τη διάρκεια της αιμοκάθαρσης, ο νοσηλευτής παρακολουθεί συνεχώς τόσο τον ασθενή όσο και τη λειτουργία του εξοπλισμού. Η παρακολούθηση

της αρτηριακής πίεσης, των σφύξεων και της γενικότερης κατάστασης του ασθενούς επιτρέπει την έγκαιρη αναγνώριση επιπλοκών, όπως οι μυϊκές κράμπες, η ναυτία ή οι διαταραχές του καρδιακού ρυθμού. Η άμεση παρέμβαση σε τέτοιες καταστάσεις αποτελεί βασική νοσηλευτική ευθύνη και μπορεί να αποτρέψει την επιδείνωση της κλινικής εικόνας του ασθενούς. Παράλληλα, ο νοσηλευτής ελέγχει συνεχώς τις παραμέτρους της θεραπείας, διασφαλίζοντας ότι η συνεδρία πραγματοποιείται σύμφωνα με τις οδηγίες του νεφρολόγου και τις εξατομικευμένες ανάγκες κάθε ασθενούς. Σε αυτό το σημείο, ιδιαίτερη σημασία έχει και η πρόληψη των λοιμώξεων, καθώς οι ασθενείς που υποβάλλονται σε χρόνια αιμοκάθαρση παρουσιάζουν αυξημένο κίνδυνο λοιμώξεων, λόγω του εξασθενημένου ανοσοποιητικού συστήματος, καθώς και της συχνής χρήσης αγγειακών προσπελάσεων ή της

συνύπαρξης άλλων νοσημάτων. Είναι γνωστό ότι η τήρηση οργανωμένων νοσηλευτικών πρωτοκόλλων μπορεί να μειώσει σημαντικά τις λοιμώξεις που σχετίζονται με την αιμοκάθαρση και να περιορίσει τις νοσηλείες των ασθενών. Για τον λόγο αυτό, η αυστηρή εφαρμογή των κανόνων αντισηψίας, η χρήση ατομικών μέσων προστασίας καθώς και η σχολαστική φροντίδα των καθετήρων και των αρτηριοφλεβικών επικοινωνιών αποτελούν καθημερινές πρακτικές υψηλής σημασίας.^{3,4} Εκτός από την άμεση κλινική φροντίδα, σε επόμενο στάδιο, ο νοσηλευτής διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην εκπαίδευση και την ψυχοκοινωνική υποστήριξη του ασθενούς που υποβάλλεται σε αιμοκάθαρση. Η αποτελεσματικότητα της θεραπείας εξαρτάται τόσο από την ορθή διεξαγωγή της συνεδρίας όσο και από τη μετέπειτα συμμόρφωση του ασθενούς στην καθημερινότητά του. Ο νοσηλευτής παρέχει

εξατομικευμένη εκπαίδευση σχετικά με τη φροντίδα της αγγειακής προσπέλασης, τη φαρμακευτική αγωγή, τους διατροφικούς περιορισμούς, τον έλεγχο των υγρών και την έγκαιρη αναγνώριση συμπτωμάτων που απαιτούν επικοινωνία ή προσέλευση στη μονάδα. Με τον τρόπο αυτό, ενισχύονται η αυτοφροντίδα και η ενεργός συμμετοχή του ασθενούς στη διαχείριση της υγείας του. Όπως είναι γνωστό, η χρόνια φύση της αιμοκάθαρσης μπορεί να προκαλέσει άγχος έως και καταθλιπτικά συμπτώματα στον ασθενή, γεγονός που ο νοσηλευτής είναι σε θέση να διαπιστώσει εξαιτίας της συστηματικής επαφής του με τον ασθενή. Έτσι, αναγνωρίζονται έγκαιρα οι ψυχοκοινωνικές ανάγκες του ασθενούς, συμβάλλοντας τελικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής του.^{2,5}

Απο την άλλη μεριά, οι συνεχείς εξελίξεις στην τεχνολογία και στη θεραπεία της χρόνιας νεφρικής νόσου απαιτούν από τον νοσηλευτή διαρκή επιστημονική ενημέρωση και συνεχή εκπαίδευση. Η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα, επιστημονικά συνέδρια και δράσεις συνεχιζόμενης εκπαίδευσης επιτρέπει την εφαρμογή σύγχρονων πρακτικών, βασισμένων σε επιστημονικά δεδομένα. Με τον τρόπο αυτό, ο νοσηλευτής μπορεί

να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες των ασθενών και να παρέχει ολιστική φροντίδα υψηλής ποιότητας.¹

Συμπερασματικά, ο ρόλος του νοσηλευτή στην αιμοκάθαρση είναι ιδιαίτερα σύνθετος και δεν περιορίζεται στην εκτέλεση μιας τεχνικής διαδικασίας. Αντίθετα, συνδυάζει επιστημονικές γνώσεις, κλινικές δεξιότητες, υπευθυνότητα και ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Η συνεχής παρακολούθηση του ασθενούς κάτω από ένα γενικό πρίσμα αλλά και η συνεργασία του καταρτισμένου νοσηλευτή με τη διεπιστημονική ομάδα αποτελούν τους βασικούς άξονες της καθημερινής του πρακτικής. Σε έναν χώρο όπου η θεραπεία επαναλαμβάνεται για χρόνια και η σχέση νοσηλευτή-ασθενούς αναπτύσσεται με την πάροδο του χρόνου, η παρουσία του νοσηλευτή γίνεται αναπόσπαστο κομμάτι ιδιαίτερης σημασίας. Συνεπώς, η ποιότητα της νοσηλευτικής φροντίδας δεν επηρεάζει μόνο την ασφάλεια της θεραπείας, αλλά και την ποιότητα ζωής των ανθρώπων που εξαρτώνται από την αιμοκάθαρση, υπενθυμίζοντας ότι η τεχνολογία από μόνη της δεν αρκεί χωρίς τη γνώση, την υπευθυνότητα και την ανθρώπινη παρουσία του επαγγελματία νοσηλευτή.

Βιβλιογραφία

1. Lok CE, Huber TS, Lee T, et al. KDOQI Clinical Practice Guideline for Vascular Access: 2019 Update. Am J Kidney Dis. 2020;75(4 Suppl 2):S1-S164.
2. Sousa CN, Apóstolo JLA, Figueiredo MHJS, Martins MMFPS, Dias VFC. Investigating the effect of a structured intervention on the development of self-care behaviors with arteriovenous fistula in hemodialysis patients. Nephrol Nurs J. 2020;47(6):557-566.
3. Ponce D, Nitsch D, Ikizler TA. Strategies to prevent infections in dialysis patients. Semin Nephrol. 2023;43(5):151-167. doi:10.1016/j.semnephrol.2023.151467.
4. Yap YC, Cho Y, Badve SV, et al. Multifaceted quality improvement interventions to prevent hemodialysis catheter-related bloodstream infections: a systematic review. Am J Kidney Dis. 2023;82(2):221-233. doi:10.1053/j.ajkd.2023.02.006.
5. Wembenyui C, Marsh N, Larsen E, Bonner A. Educational or behavioural interventions to improve long-term haemodialysis vascular access self-management: a systematic review. J Ren Care. 2025;51(1):e70005. doi:10.1111/jorc.70005.

Επιμέλεια Ενημερωτικού Δελτίου:
Πλιάτσος Ευθύμιος, Τσίμα Κωνσταντίνα

ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΟΜΕΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΕΣΝΕ 2024-2026

Πρόεδρος:	Χατζηγεωργούδη Ιορδάνα (Εκπρόσωπος Ε.Κ.Π.Α.)
Αντιπρόεδρος:	Άννα Καραμολέγκου (Εκπρόσωπος ΠΑ.Δ.Α.)
Γραμματέας:	Μεντές Νικόλαος - Νεκτάριος (Εκπρόσωπος ΠΑ.ΠΕΛ.)
Ταμίας:	Ανδρέου Κωνσταντίνος – Ιωακείμ (Εκπρόσωπος Πανεπιστημίου Πατρών)
Μέλη:	Γκανίδη Ισιδώρα (Εκπρόσωπος Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)
	Κουρτίδου Αθηνά – Έλλη (Εκπρόσωπος Δ.Π.Θ.)
	Πλιάτσος Ευθύμιος (Εκπρόσωπος ΔΙ.ΠΑ.Ε.)
	Τζεπούρι Ελιντόν (Εκπρόσωπος Πανεπιστημίου Ιωαννίνων)
	Χαλκιαδάκη Μαρίνα (Εκπρόσωπος ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.)
	Αναπληρωματικά
	Μέλη:
	Αναγνωστοπούλου Διονυσία (Εκπρόσωπος Πανεπιστημίου Θεσσαλίας)
	Γερασίμου Μαρία-Μιχαέλα (Εκπρόσωπος ΠΑ.ΠΕΛ.)
	Καφεντζής Σπυρίδων - Χρυσοβαλάντης (Εκπρόσωπος ΠΑ.Δ.Α.)
	Μαστρογιώργη Άννα (Εκπρόσωπος ΕΛ.ΜΕ.ΠΑ.)
	Τσίμα Κωνσταντίνα (Εκπρόσωπος ΔΙ.ΠΑ.Ε.)

Λεωφ. Μεσογείων 2, Πύργος Αθηνών, Γ΄ Κτίριο, 2ος όρ. Αμπελόκηποι,
Αθήνα 11527, Ελλάδα, Τηλ: 210 7485307, 210 7702861
tomeasfoititonesne@gmail.com